

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Lunner Gjenvinningsstasjon, Hadeland og Ringerike Avfallsselskap

Dato for inspeksjonen: 30. april 2010

Saksnr. hos Fylkesmannen: 2010/3018

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Tom Anders Borgen	Fra Fylkesmannen: Knut Roland
--	----------------------------------

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble konstatert hos Lunner Gjenvinningsstasjon under inspeksjonen 30. april 2010.

Fylkesmannen avdekket 3 avvik under inspeksjonen og har gitt en anmerkning.

- Mottakskontrollen er mangelfull for å sikre utsortering av visse typer farlig avfall.
- Anlegget behandler elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall) uten tillatelse.
- Virksomhetens internkontroll har mangler.

Fylkesmannen ser spesielt alvorlig på praksisen med å behandle EE-avfall på anlegget.

Avvikene og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 3, se definisjoner på neste side.

Fylkesmannen ber Hadeland og Ringerike Avfallsselskap om en skriftlig bekreftelse innen **20. juni 2010** på at avvikene er rettet. Oppfølging etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på neste side.

Informasjon om kontrollert virksomhet

Ansvarlig virksomhet (Kilde: Enhetsregisteret)

Organisasjonsnr: 966 494 816	Eies av (org.nr):
Besøksadresse: HRA Jevnaker	Telefon: 61 31 47 20
Bransjenr. (NACE-kode):	E-post: firmapost@hra.no

Kontrollert anlegg

Navn: Lunner Gjenvinningsstasjon, Roa	Anleggsnr:
Kommune: Lunner	Anleggsaktivitet: Miljøstasjon
Fylke: Oppland	Risikoklasse.:
Tillatelse sist oppdatert: 3. april 2009	Saksnr: 2007/4936

Bakgrunn for kontrollen

Det gjennomføres i perioden 19. – 30. april 2010 en nasjonal tilsynsaksjon av anlegg som mottar og mellomlagrer farlig avfall. Hensikten med aksjonen er å bidra til at farlig avfall tas forsvarlig hånd om og ikke fører til helse- og miljøskade.

Det ble utdelt skriftlig informasjon om kontrollen og om farlig avfall ved tilsynet.

Kontrolltema:

- Mottakskontroll avfall
- Håndtering – herunder lagring av farlig avfall
- Viderelevering av farlig avfall
- Utslippskontroll
- Internkontroll
- Ev. oppfølging av tidligere kontroll

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Oppfølging etter kontrollen

Ingen tilbakemelding.

Fylkesmannen avdekket ingen avvik innen de områdene som ble kontrollert. Vi anser derfor oppfølgingen etter inspeksjonen som avsluttet.

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber Hadeland og Ringerike Avfallsselskap om en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon innen **20. juni 2010** på at avvikene er rettet.

Fylkesmannen understreker at vi ser alvorlig på avvikene, og da særlig avvik nr. 3 som omfatter behandling av elektrisk og elektronisk avfall, som ble avdekket i denne inspeksjonen. Gjennomføringen av tiltakene kan derfor snart bli fulgt opp ved ny kontroll.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke innen 20. juni 2010 har mottatt en bekreftelse med dokumentasjon på at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73. Vedtaket vil gå ut på at en tvangsmulkt påløper dersom Fylkesmannen ikke har mottatt bekreftelse på at avvikene er rettet innen 8 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt er fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være på kr 10 000,-. Kommentarer til dette forhåndsvarselet kan sendes til Fylkesmannen innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, jf § forvaltningsloven § 16.

Kontrollgebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen i henhold til § 39-3 i *forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften), jf § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse. Virksomheten er i tillatelsen ikke plassert i risikoklasse og skal derfor betale gebyr som risikoklasse 4. Dette innebærer at virksomheten skal betale kr 4 300,- i gebyr.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Klima- og forurensningsdirektoratet.

Definisjoner

Avvik:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen; for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven og forskrifter hjemlet i disse lovene, eller krav og vilkår fastsatt i tillatelser og dispensasjoner.

Anmerkning:

Forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Avvik

Følgende avvik ble påvist under Fylkesmannens inspeksjon:

Avvik 1: Mottakskontrollen av farlig avfall er mangelfull

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall* (avfallsforskriften) kapittel 11 (§§ 11-5, 11-6, 11-7 bokstav e, jf. vedlegg 2 punkt 9 og 11-13), *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (internkontrollforskriften) § 5 og/eller tillatelse gitt i medhold av avfallsforskriften § 11-6, jf. forurensningsloven § 11 og § 29.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under:

a) Virksomheten håndterer farlig avfall uten nødvendig tillatelse fra Fylkesmannen. (Avfallsforskriften § 11-6)

b) Virksomheten mottar farlig avfall som ikke er dekket av eksisterende tillatelse. (Avfallsforskriften § 11-6 sammenholdt med tillatelsen)

c) Virksomheten har ikke etablert mottakskontroll ved mottak av farlig avfall. (Internkontrollforskriften § 5)

d) Virksomhetens kontroll med utfylling av deklarasjonsskjema er mangelfull. (Avfallsforskriften § 11-13)

e) Mottakskontrollen er ikke tilstrekkelig til å hindre at mottatt farlig avfall blandes med andre typer farlig avfall eller ordinært avfall. (Internkontrollforskriften § 5 sammenholdt med avfallsforskriften § 11-5)

f) Virksomheten blander farlig avfall med ordinært avfall. (Avfallsforskriften § 11-5)

g) Virksomheten har ingen journal for mottatt farlig avfall. (Tillatelses vilkår eller avfallsforskriften § 11-7 bokstav e, jf. vedlegg 2 punkt 9)

h) Virksomhetens journal for mottatt farlig avfall er mangelfull utfylt. (Tillatelses vilkår eller avfallsforskriften § 11-7 bokstav e, jf. vedlegg 2 punkt 9)

Kommentarer:

d) Det er ingen informasjon til bedriftskunder om at disse skal deklare farlig avfall. Som resultat leverer flere bedriftskunder farlig avfall som privatpersoner, uten å deklare det farlige avfallet. Etter nyttår er det kun to bedrifter som har deklart farlig avfall ved Lunner

Gjenvinningsstasjon. Tom Anders Borgen mente at det reelle antallet bedrifter som hadde levert farlig avfall nok var mye høyere. I de tilfellene bedrifter deklarerer farlig avfall ble dette gjort av/med ansatte ved Lunner Gjenvinningsstasjon.

e) Det var ingen informasjon til de som leverte avfall at fraksjoner som eksempelvis cellegummi, isolasjon (EPS og XPS) og fugemasser kunne være farlig avfall og skulle leveres som farlig avfall – med mindre det kunne bekreftes at det var ordinært avfall. Resultatet var at disse fraksjonene gikk i restavfallet. Også murpuss og betong gikk i restavfallet uten videre kontroll av dette avfallsets sammensetning og mulige innhold av miljøgifter. Mottakskontrollen er dermed ikke tilstrekkelig for å hindre at farlig avfall blandes med ordinært avfall, eller andre typer avfall – uten at kontrollen avdekket at farlig avfall faktisk ble blandet med slikt avfall.

Avvik 2: Virksomheten håndterer ikke sitt farlige avfall i henhold til krav.

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel, 11 (§§ 11-5, 11-6, 11-7 bokstav e, jf. vedlegg 2) eller tillatelse gitt i medhold av avfallsforskriften § 11-6, jf. forurensningsloven § 11 og § 29.*

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) <navn på bedrift> håndterer farlig avfall på områder som ikke er dekket av tillatelsen. *(Avfallsforskriften § 11-6 sammenholdt med tillatelsen)*
- b) <navn på bedriften> overskrider lagringstida for farlig avfall *(Tillatelses vilkår eller avfallsforskriften § 11-7 bokstav e, jf. vedlegg 2 punkt 7.4)*
- c) <navn på bedriften> lagrer større mengder farlig avfall enn tillatt på anlegget. *(Tillatelses vilkår eller avfallsforskriften § 11-7 bokstav e, jf. vedlegg 2 punkt 7.4)*
- d) Farlig avfall blir lagret på områder som ikke er tilstrekkelig sikret mot utslipp. *(Avfallsforskriften § 11-5, tillatelses vilkår eller avfallsforskriften § 11-7 bokstav e, jf. Vedlegg 2 punkt 6.2)*
- e) Farlig avfall blir lagret i uegnet og/eller skadd emballasje. *(Avfallsforskriften § 11-5)*
- f) <navn virksomheten> har ikke system for merking /tilsvarende system for å holde orden på lagerplass for farlig avfall. *(Tillatelses vilkår eller avfallsforskriften § 11-5)*
- g) Farlig avfall (sam)lagres slik at det er fare for farlig kjemisk reaksjon *(Avfallsforskriften §§ 11-5 og 11-7 bokstav e, jf. vedlegg 2 punkt 7.4)*
- h) Farlig avfall er ikke sikret mot uvedkommende utenom åpningstiden. *(Avfallsforskriften §§ 11-5 og 11-7 bokstav e, jf. Vedlegg 2 (punkt 7.1 og 7.2)*

Kommentarer:

Avvik 3: Farlig avfall blir ikke levert videre til aktør med tillatelse til å håndtere farlig avfall.

Avvik fra: Tillatelse gitt i medhold av avfallsforskriften § 11-6, jf. forurensningsloven § 11 og § 29, og/eller Avfallsforskriften kapittel. 1, og/eller Avfallsforskriften kapittel. 11, og/eller Avfallsforskriften kapittel. 13, og/eller Forurensningsloven § 7 og/eller Internkontrollforskriften § 5.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

a) <navn på bedrift> leverer farlig avfall til aktør uten tillatelse. (forurensningsloven § 7 sammenholdt med avfallsforskriften § 11-8 og vilkår i tillatelse)

b) <navn på bedrift> eksporterer farlig avfall uten skriftlig samtykkeerklæring (Avfallsforskriften kap. 13, jf. forordning (EF) nr. 1013/2006 artikkel 3)

c) Lunner Gjenvinningsstasjon behandler elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall) i form av å demontere EE-avfall og videresortere de ulike delene, uten å ha tillatelse til dette. (Avfallsforskriften § 1-8 sammenholdt med tillatelsen av 3. april 2009)

d) <navn på bedrift> kan ikke gjøre rede for hvor det er blitt av <tonn> farlig avfall i 2009. (Internkontrollforskriften § 5 2.ledd pkt. 7)

Kommentarer:

c) Under inspeksjonen kom det frem at virksomheten til dels behandlet noe av EE-avfallet. Det ble opplyst om at man kuttet ledninger, tok ut enkelte deler av avfallet for å ende opp med metallfraksjonen (som da kunne kastes i konteiner for metallavfall) og sorterte ut de delene av EE-avfallet som kunne leveres som metall når ledningen var kuttet. Grunnen til at gjenvinningsstasjonen hadde denne praksisen ble oppgitt å være at dette reduserte de store mengdene EE-avfall.

Avfallsforskriften § 1-8 sier:

Kommunen skal sørge for at EE-avfall sorteres fra øvrig avfall og oppbevares på egnet sted. Oppbevaringen skal ikke innebære fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Muligheten for ombruk, gjenvinning og utsortering av komponenter i EE-avfallet skal ikke reduseres.

Videre sier pkt. 8.2.1 i tillatelsen av 3. april 2009 at tillatelsen omfatter mottak og mellomlagring av EE-avfall. Det er altså ikke tillatt med noen form for behandling av EE-avfall ved Lunner Gjenvinningsstasjon.

Det er svært bekymringsfullt at Hadeland og Ringerike Avfallsselskap (HRA) har en praksis ved Lunner Gjenvinningsstasjon der EE-avfall bearbeides uten at virksomheten har tillatelse dette. Det kan nevnes at i den fraksjonen som var ment å sorteres ut til metall var blant annet et helt vaffeljern (ledning kuttet), flere hele panelovner (ledninger kuttet) og et gammelt, tungt og tilsynelatende svært komplisert elektrisk apparatur, helt, men med ledningen kuttet (se vedlagt bilde). Etter at ledningen var kuttet ble dette avfallet tydeligvis betraktet som ren metall fraksjon og ikke lenger som EE-avfall. Dette er en feilvurdering, da alt som er nevnt her fremdeles er å regne som EE-avfall og kan inneholde miljøgifter i varierende mengder. Det ble under kontrollen også observert at kretskort ble fjernet fra en husalarm, og denne lagt med øvrig EE-avfall. Senere ble en støvsuger plassert oppå kretskortet slik at det var stor fare for at dette ble ødelagt og smådeler spredd utover. Dette kan lett føre til spredning av miljøgifter på området. Tom Anders Borgen bekreftet at det var mye deler og skrot fra denne praksisen, noe som førte til at de ofte måtte feie opp her. Dette ble utført ute, under åpen himmel.

Denne praksisen er ikke omfattet av tillatelsen til Hadeland og Ringerike Avfallsselskap. Måten dette blir utført på er uansett ikke tilfredsstillende og resultatet er også at EE-avfall tas inn i andre fraksjoner. Fylkesmannen krever umiddelbart opphør av denne praksisen. Dersom problemet er for mye EE-avfall på gjenvinningsstasjonen må lagringskapasiteten og/eller hentefrekvensen økes. Det er svært uheldig at det EE-avfallet som privatpersoner leverer inn til godkjent mottak ikke blir behandlet miljømessig forsvarlig.

Avvik 4: Virksomheten har ulovlige utslipp til vann/grunn.

Til kontrolløren: Stryk hjemling som ikke er aktuell (avvik fra vedlegg 2 eller tillatelsen)

Avvik fra

*Tillatelse gitt i medhold av avfallsforskriften § 11-6, jf. forurensningsloven § 11 og § 29.
Forurensningsloven § 7*

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Det er stor fare for at forurenset overflatevann kan føre til skade på <resipientnavn> eller grunn. (Avfallsforskriften § 11-5 og forurensningsloven § 7 første ledd)
- b) Oljeutskiller blir ikke tømt regelmessig og dette kan føre til overutslipp til <resipientnavn> (Forurensningsloven § 7)
- c) <navn på bedriften> drenerer vann fra tanker med farlig avfall og slipper dette til sjø over oljeutskiller. (Forurensningsloven § 7 første ledd)
- d) Virksomheten har utslipp som er høyere enn utslippsgrensene i tillatelsen. (Tillatelses vilkår)

Kommentarer:

Avvik 5: Virksomhetens internkontroll har mangler.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 2. ledd nr.1-8. Forurensningsloven § 40 1. ledd.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten kjenner ikke til sine plikter for håndtering av farlig avfall (nr. 1)
- b) Opplæring og kompetanse er mangelfull (nr. 2)**
- c) Virksomheten har ikke dokumenterte rutiner for håndtering av farlig avfall eller rutinene er mangelfulle (nr. 7)**
- d) Virksomheten ikke har rutiner for avviksbehandling/tilbakemelding til avfallsprodusenten ved feildeklarerer (nr. 7)
- e) Det er ikke iverksatt rutine for tilstandskontroll av lagringstanker (nr. 6/7)

f) Virksomheten utfører ikke tilfredsstillende risikovurdering av aktivitetene sine og/eller mangelfulle handlingsplaner for å redusere risiko for uønskede hendelser (nr. 6)

g) Beredskapen ved uhell er mangelfull (forurensningsloven § 40)

h) Annet /utdyping

Kommentarer:

b, c) Som påpekt under avvik 1 e) er mottakskontrollen mangelfull for å hindre at fraksjoner med farlig avfall blandes med annet avfall. Dette henger sammen med opplæring og kompetanse, samt rutiner for håndtering av disse avfallsfraksjonene. Fylkesmannen konkluderer med at opplæringen og kompetansen, samt de rutinene virksomheten har er mangelfulle for dette området.

Virksomheten hadde en veileder fra 2005 som var praktisk og grei, men noe mangelfull med tanke på kunnskap som har kommet til de siste årene om farlig avfall fra bygge- og anleggsbransjen.

Faktaark utarbeidet av Klif fra 2010 om farlig fra bygg og anlegg ble delt ut under tilsynet.

f) Det fantes absorbent på området, men under kontrollen kunne det ikke vises til noen nedskrevne rutiner for uhellshåndtering. Det renner en bekk under hele gjenvinningsstasjonen (i rør under selve anlegget – men åpen bekk før og etter gjerde). Denne bekken er svært eksponert for eventuelle utslipp fra gjenvinningsstasjonen. Bekken leder videre ut i Vigga og siden Randsfjorden. Det kunne under kontrollen ikke fremvises noen risikovurdering av muligheten for utslipp til bekken, og det var ukjent om noen rutiner eller andre barrierer var innført for å redusere muligheten for utslipp til bekk. I tillatelsen av 3. april 2009 pkt. 1.7 står det at HRA plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Pkt. 9.4.1 sier blant annet at HRA plikter å gjennomføre nødvendige tiltak for å unngå forurensning. Tiltakene skal være basert på en systematisk vurdering av forurensningspotensialet ved anlegget. Fylkesmannen anser det relevant å foreta en risikovurdering av hendelsen utslipp til bekk fra anlegget, men eventuelle påfølgende handlingsplan for å redusere risikoen for utslipp eller eventuelle konsekvenser.

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger:

Anmerking 1: Lagring av isolerglassruter med mulig PCB-innhold var ikke fullt tilfredsstillende.

Kommentar: Lagringen av isolerglassruter var på baksiden av containere mot gjerdet. På denne måten sto de uten lett adgang for uvedkommende – området er også låst utenom åpningstid. Men vinduene bør flyttes inn under tak eller pakkes inn i plast.